

Izbor i istraživanje problema

Prije svega treba naglasiti da je odgoj i obrazovanje djece s oštećenjem vida u redovnim školama njihovo pravo propisano Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Cilj našeg projekta je upoznati javnost s problemima slijepa i slabovidne djece u odgoju i obrazovanju te pronaći način kako da im olakšamo učenje.

Proveli smo anketu među nasumično odabranim ispitanicima (starosna skupina 30-40 godina), razgovarali smo s pedagoginjom naše škole, odgajateljicom u dječjem vrtiću i knjižničarkom OŠ „Pećine“ koja radi sa slabovidnom i slijepom djecom. Pretražili smo i web stranice vezane uz ovaj problem.

Za početak, razjasnimo što je to sljepoća odnosno slabovidnost.

Sljepoća je medicinski poremećaj potpune ili djelomične nesposobnosti vizualnog sustava da prenosi podražaje.

Slabovidnost je poremećaj vidnog sustava karakteriziran oslabljenim ili zamućenim vidom u oku koje je inače normalno.

Sljepoća je definirana kao teška invalidnost jer takve osobe trebaju pomoć drugih ljudi.

Istražili smo, na koji način uče slijepa i slabovidna djeca.

Škole trebaju biti opremljene udžbenicima na Brailleovom pismu, posebnim pisaćim strojevima, kompjuterima i pisačima za Brailleovo pismo.

Učitelji ne poznaju Brailleovo pismo niti su naše knjižnice opremljene knjigama na Brailleovom pismu.

Učenici s oštećenjem vida koji su uključeni u redovnu osnovnu školu svladavaju isti program kao i ostali učenici.

Razredi naših škola su brojčano veliki pa se postavlja pitanje koliko učitelj stigne kvalitetno obraditi gradivo sa slijepim i slabovidnim djetetom.

Prema riječima knjižničarke OŠ „Pećine“, udžbenici na Brailleovom pismu tiskaju se u Hrvatskom savezu slijepih i Centru za odgoj „Vinko Bek“ u Zagrebu. Tiskaju se po narudžbi pa se dugo čeka na njih, a cijena im je i do 3000,00 kn. To znači da su djeca već u startu u zakašnjenju sa savladavanjem gradiva.

U prvom razredu, slova, brojke i geometrijske likove potrebno je izraditi od opipljivog materijala. Svoja prva saznanja o svijetu u kojem žive, uče iz taktilnih slikovnica. U RH tiskano je svega četiri takva naslova, a cijene im se kreću do 400,00 kn.

Da se radi o velikom problemu u našem društvu, govori nam i analiza ankete koju smo proveli među roditeljima slučajnim uzorkom.

Analizom ankete o slijepim i slabovidnim osobama dobili smo sljedeće rezultate:

1. Položaj slijepih i slabovidnih osoba u našem društvu je: 66%-loše, 33%-dobro, 0% odlično

2. Koliko ste upoznati s problemima s kojima se susreću slijepi i slabovidne osobe: 60% loše, 33% dobro, 3% odlično

3. Koliko mediji pridonose boljoj edukaciji o problemima slijepih i slabovidnih osoba: 86%-loše, 13%-dobro, 0% odlično

4. Kakva je zastupljenost knjiga napisana na Brailleovom pismu: 93%-loše, 70% ne zna

5. Kako ocjenjujete mogućnost obrazovanja slijepih i slabovidnih osoba u našem društvu: 73%-loše, 26%-dobro, 0%-odlično

Svi ispitanici znaju tko su slijepi i slabovidne osobe.

Sedam ispitanika ne zna ništa o knjigama napisanim na Brailleovom pismu.

Na pitanje postoje li u RH tiskare u kojima se tiskaju knjige za slijepi i slabovidne osobe, 3 ispitanika je odgovorilo –da, 2-nisu sigurna, a 11 ih ne zna.

Svi se ispitanici slažu da bi trebalo posvetiti više pažnje tiskanju knjiga i slikovnica za slijepi i slabovidne osobe.

Na pitanje na koji način bi vi riješili problem tiskanja knjiga za slijepi i slabovidne osobe, odgovorili su: humanitarnim akcijama, donacijama, edukacijom te novcem iz državnog proračuna.

Moguća rješenja problema

Kako bi pronašli pravo rješenje problema slijepih i slabovidnih osoba proučili smo: Ustav Republike Hrvatske, "Konvenciju o pravima djeteta" Ujedinjenih naroda,

Zakon o odgojno-obrazovnom radu osnovnih škola, Zakon o volontiranju. Razgovarali smo sa pedagoginjom naše škole, gospođom Jadrankom Perković-Sušanj i knjižničarkom OŠ "Pećine" u Rijeci gospođom Tanjom Šupe. Pregledavali smo web stranice kako bi vidjeli što je sve poduzeto po pitanju slijepih i slabovidnih osoba u našem društvu.

Ustav Republike Hrvatske
Članak 62

.Država štiti materinstvo, djecu i mladež te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život.

Članak 64.

Dužnost je svih da štite djecu i nemoćne osobe.

Članak 65.

Osnovno je školovanje obvezatno i besplatno. Svakomu je dostupno, pod jednakim uvjetima, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje u skladu s njegovim sposobnostima.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi:

Članak

58.

Osnovno školovanje djece i omladine s teškoćama u razvoju provodi se u osnovnoj školi uz odgovarajuću primjenu individualiziranih postupaka i produženih stručnih tretmana učenika, a kada je to nužno, u posebnim odgojno-obrazovnim grupama i razrednim odjelima u okviru škole. "Konvencija o pravima djeteta" Ujedinjenih naroda

1. Sva djeca i mladi imaju ista prava

3. Djeca i mladi imaju pravo na besplatno osnovno obrazovanje.

Osim toga, mora im se osigurati i posjet školama koje bi ih mogle dalje obrazovati.

10. Djeca i mladi invalidi imaju pravo na posebnu podršku i unapređenje, kao i na aktivno sudjelovanje u društvenom životu.

Zakon o volontiranju

Članak 13.

(1) Maloljetna osoba mlađa od 15 godina života može biti uključena u obavljanje odgojno obrazovnih volonterskih aktivnosti kao aktivnosti usmjerenih općem dobru i odgoju za volontiranje, i to samo u svrhu odgoja i obrazovanja...

Humanitarna akcija

Građani se rado odazivaju ovakvim zbivanjima, no s obzirom na troškove-cijene pomagala i knjiga vjerojatno ne bi dovoljno sakupili.

Veći broj tiskara

To je svakako jedna od dobrih ideja jer ih ima vrlo malo na području Hrvatske, a u Rijeci ni jedna. Otvaranjem takvih tiskara, došlo bi do konkurencije i pada cijena, veće ponude i lakše dostupnosti. Mi djeca, nismo dovoljno kompetentni da realiziramo ovakvu ideju ali ćemo je svakako nekome predložiti.

Izrada taktilne slikovnice

Taktilna slikovnica je slikovnica izrađena tako da je svaki crtež prikazan u boji i izdignutih rubova pojedinih dijelova slike. Slikovnice su popraćene tekstem na uvećanom tisku, te na Brailleovom pismu.

U RH ima četiri taktilne slikovnice koje se mogu kupiti. Cijena im je u prosjeku 400,00 kn. Dakle, možemo reći da takvih knjiga gotovo nema na tržištu. Udžbenika od 1. do 4. razreda osnovne škole gotovo da i nema. Ti udžbenici su prepuni slika i ilustracija što dodatno otežava i poskupljuje tisak.

Mi djeca, uz pomoć učitelja možemo izrađivati takve slikovnice i darovati ih knjižnicama. Kada bi se educirali učitelji i uključile sve škole nastala bi i velika količina materijala.

Najbolji pristup

Nakon što smo proučili neke od politika koje bi mogle riješiti naš problem "Raspršimo tamu", odlučili smo se za politiku „Izrada taktilne slikovnice“.

Odlučili smo neposredno djelovati kao grupa učenika volontera u suradnji s osnovnim školama i vrtićima a posebno u suradnji s OŠ „Pećine“ i njihovom knjižničarkom, gospođom Tanjom Šupe.

Od gospođe Tanje Šupe dobili smo smjernice za izradu taktilnih slikovnica, kojih smo se pridržavali.

Taktilna slikovnica mora biti čvrsta, mora imati krute stranice, ravne podloge i mora imati uvez. Tekst mora biti u uvećanom crnom tisku (Arial 24) i na Brailleovom pismu.

Broj stranica se povećava prema dobi djeteta.

Dno svake stranice treba biti označeno da bi se dijete lakše orijentiralo.

Slikovnice za djecu mlađu od tri godine moraju biti sigurne što znači da treba izbjegavati oštre predmete, otrovne materijale, predmete koji mogu otpasti i izazvati gušenje.

S obzirom na dob djeteta i sadržaj slike kreće se od jednostavnih do složenih prikaza.

Dobro je da se pojedini dijelovi slike mogu otvarati da dijete shvati prostor i dubinu.

Priča bi trebala biti dovoljno jednostavna, kako bi se mogla s lakoćom pratiti. U prvim slikovnicama slike i priče trebaju biti vezane za svakodnevni život i stvarnost, a kasnije se mogu obrađivati i apstraktniji sadržaji.

Materijali koji izazivaju odsjaj mogu biti korisni, ali ne i za slabovidnu djecu kojoj to smeta.

Treba koristiti stvarne boje i jake kontraste.

Potrebno je ostaviti dovoljno prostora među objektima na slici, a usput izbjegavati preklapanje objekata.

Ukoliko se lik pojavljuje više puta, njegove karakteristike uvijek moraju biti iste. Debljina materijala koji se lijepi na stranicu mora biti barem 1 mm.

Odabrali smo bajku „Crevenkapica“ jer je vezana uz projekt škole na temu bajke. Jedna je od poznatih bajki, čita se u prvom razredu i ima edukativnu poruku.

Podržavanjem ove politike želimo educirati i senzibilizirati građane o potrebama i problemima slijepih i slabovidnih osoba.

Prednosti ove naše politike su da se uz malo dobre volje i uloženog truda može napraviti veća količina taktilnih slikovnica za najmlađe.

Nedostaci ove naše politike je nemogućnost izravnog djelovanja na svjetonazor pojedinca.

Našu politiku temeljili bi na Ustavu Republike Hrvatske, "Konvencija o pravima djeteta" Ujedinjenih naroda, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Zakon o volontiranju.

Plan djelovanja

Prema našim aktivnostima koje smo proveli zaključili smo da su za rješavanje problema zainteresirani svi koji se bave odgojem i obrazovanjem djece te da ćemo kod predlaganja akcijskog plana naići na podršku.

Stoga ćemo na razini škole upoznati s planom: ravnateljicu, Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Vijeće učenika.

Svoj projekt ćemo predstaviti Učiteljskom vijeću naše škole kako bi i naše učitelje potakli da se uključe u izradu taktilnih slikovnica.

Na razini odjela ćemo organizirati roditeljske sastanke i upoznati roditelje s projektom i daljnjim radom grupe. Cilj nam je uključiti što veći broj učitelja, učenika i roditelja u izradu taktilnih slikovnica. Potrebno je izabrati članove koji će provoditi ove aktivnosti.

Pokušat ćemo pridobiti zadužena tijela u gradskoj vlasti i institucije koje će biti spremne donirati sredstva za rad grupe.

Slikovnicu ćemo pokloniti Odjelu za slabovidnu djecu pri OŠ „Pećine“.

Dakle, praktičnim radom, ispričane kratke priče kroz razne materijale bile bi naš konkretni doprinos jednom plemenitom cilju: podijeliti te priče sa svima.

Višestruko činimo dobro :

- pridonijeli bismo dopunjavanju nastavnim pomagalicama Odjel za slabovidnu djecu
- izradom takvih priča senzibiliziramo djecu na različitost, toleranciju,
- u odgojno-obrazovnom dijelu našeg programa omogućavamo pričanje i vizualizaciju priča te osmišljavamo mogućnost prijenosa tih informacija slabovidnoj djeci kroz naš doživljaj i percepciju.

Projekt je predstavljen

Naš projekt predstavili smo na školskom natjecanju održanom 23. veljače 2012. i na Županijskoj smotri iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo 29. ožujka 2012. godine.

